

Forhøjelse. Udvalget mener, at Sogneraadet bør staa frit overfor dette Spørgsmaal.

Ændringsforslaget Nr. 18 a. tager Sigte paa at forbedre baade Andenlærernes og Lærerindernes Kaar noget ud over, hvad Forslaget bestemmer. Andenlæreren faar efter Ændringsforslaget det samme Løntillæg som Første- eller Enelæreren, endda delvis faldende tidligere, og Lærerinden faar et femte Tillæg efter 20 Aar paa 200 Kr.

Ændringsforslaget Nr. 25 søger at give en tilfredsstillende Ordning af Spørgsmaalet om Skolelokalernes Renholdelse, som i mange Kommuner har sat meget ondt Blod. Hvor Skolen ligger i Landsbyen, har den Ordning, som Tuberkuloseloven skabte, næppe voldt Bryderier eller foraarsaget urimelige Udgifter, og for saadanne Skolers Vedkommende vil ingen af Parterne vel ønske Forandring. Men for Skoler, der ligge ensomt mellem Byerne, har Erfaringen vist, at den nuværende Tilstand af flere Grunde er upraktisk og generende og tit for kostbar. Ændringsforslaget gaar da ud paa, at Læreren mod en ordentlig Godtgørelse skal drage Omsorg for Renholdelsen, dersom Sogneraadet maatte ønske det.

Ændringsforslaget Nr. 28 vil give Førstelæreren ved ualmindelig store Landsbyskoler et ekstra Løntillæg.

Spørgsmaalene om øget Tilskud til de private Børneskoler (Friskoler) paa Landet og om de lokale Skolemyndigheders Adgang til Afskedigelse af en Lærer er omtalt i de almindelige Bemærkninger. De paagældende Ændringsforslag findes under Nr. 36 og 40.

De øvrige af Udvalget eller af Flertallet stillede Ændringsforslag ere af mindre Betydning.

Med Betænkningen følger forskellige Bilag, hvoraf de to sidste indeholde en Beregning over de finansielle Virkninger af Flertallets Forslag, sammenlignet med det forelagte Lovforslag.

Et *Mindretal* (K. M. Klausen, H. Rasmussen og Stauning) skal i Anledning af Forslaget og de stillede Ændringer fremsætte nedenstaaende Bemærkninger.

Fra de kommunale Raad høres velbegrundede Klager over de stærkt stigende kommunale Byrder. Blandt disse er Udgiften til Skolevæsenet, særlig i Købstæderne, en af dem, der tynger haardest. Sogne- og Byraad have ofte den bedste Villie til at udvikle deres Skolevæsen, men holdes tilbage af den voksende Skatteprocent. Skal Lærerstanden have en Løn, der svarer til dens Arbejdes Betydning, og skal Folkeskolen højnes, saaledes at den kan staa Maal med andre Kulturlandes, maa Staten i langt højere Grad end hidtil træde hjælpende til. Det forelagte Lovforslag anerkender ogsaa denne Anskuelse, idet det forøger Statskassens Udgifter med 1,310,000 Kr., men samtidig forøger det ogsaa Kommunernes Byrder, nemlig med et Beløb af 1,250,000 Kr. Dette sidste kan Mindretallet ikke billige. Lovforslaget burde have gaaet i modsat Retning, saaledes at Kommunernes Udgifter i Stedet for at øges vare blevne lettede.

Saa længe Folkeskolen i økonomisk Henseende væsentlig skal være kommunal, vil den Landet over faa et meget uensartet Præg, ikke alene med Hensyn til Lærerlønninger, men ogsaa med Hensyn til Undervisningens Art og Omfang. Om et Barn gennem Folkeskolen faar en god og tilfredsstillende Undervisning, er for Tiden afhængigt af saadanne tilfældige Omstændigheder som det paagældende Kommunalraads Interesse og Offervillighed i Forbindelse med Kommunens økonomiske Evne. Men Tilfældigheder bør ikke være bestemmende for noget Barns Undervisning.

For det aldeles overvejende Tal af Børn er Folkeskolen det eneste Middel til Undervisning. Barnet fra det fattige Hjem har derfor et uafviseligt Krav paa, at der i Folkeskolen ydes det en Opdragelse og Undervisning, der ikke paa Forhaand — som Tilfældet er nu — distancerer det i Sammenligning med Barnet fra det velstillede Hjem.

Ud fra disse Betragtninger maa Mindretallet anse det nødvendigt at forlade den nuværende Ordning af Forholdet